

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА
ВНАТРЕШНИ РАБОТИ**

**АНТИКОРУПЦИСКА
ПРОГРАМА**

**Декември 2007
Скопје**

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
СЕКТОР ЗА ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА И ПРОФЕСИОНАЛНИ
СТАНДАРДИ
Ев.број 11-
24.12.2007 година
Скопје

Имајќи ги предвид заклучоците, основните цели и принципи за работа на Владата на Република Македонија за периодот 2006 – 2010 година за засилена борба против корупцијата, развој на демократијата, како и обезбедување политичка стабилност на земјата и нејзина интеграција во ЕУ и НАТО; поаѓајќи од основните постулати на работа на Владата, кои подразбираат целосно почитување на Уставот и законите, имплементација на Охридскиот рамковен договор и натамошна реализација на обврските кои произлегуваат од преговорите со ЕУ и НАТО; имајќи ги предвид политиките и реформските активности за подинамичен економски и општествен развој, особено политиките поврзани со подобрувањето на квалитетот на јавните институции за спроведување на реформите и решителна борба против организираниот криминал и нулта толеранција за корупцијата; поаѓајќи од Државната програма за борба против корупцијата и Акциониот план на Државната Комисија за Спречување на Корупцијата; поаѓајќи од искуствата и постигнатите резултати од минатогодишната Програма, а врз основа на утврдената визија за мисијата на македонската полиција и надлежностите што ги има Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, во име на Министерството за внатрешни работи ја донесува следнава

АНТИ КОРУПЦИСКА ПРОГРАМА

1. Општи напомени

Еден од стратешките приоритети на Министерството за внатрешни работи е борбата против корупцијата и коруптивното однесување меѓу вработените во министерството и полицијата. Тоа е предуслов за враќање на довербата кај граѓаните, тоа е

претпоставка за владеење и важење на правото подеднакво за сите.

Оваа програма има за цел да воспостави поле на проактивна политика во борбата против корупцијата пред се во полицијата; да воспостави систем на мерки кои ќе ги сведат можностите за коруптивно однесување на ниво кое може перманентно да се следи, контролира и санкционира во сите констатирани случаи на корупција.

Основниот постулат при креирањето на дефиницијата за корупција, а со тоа и за корупција во полицијата е нулта толеранција на коруптивните однесувања, а основниот критериум е дека корупцијата во било која форма е апсолутно неприфатлива.

Под поимот корупција во полицијата се подразбира секое прекршување на стандардните постапки и процедури, злоупотреби на службената должност или пречекорување на полициските овластувања заради директно или индиректно ветена, понудена, дадена, побарана, прифатена или очекувана материјална, нематеријална корист или друг интерес од страна на полицискиот службеник, за себе или за некој друг.

Како акти на корупција ќе се сметаат:

- секоја услуга надвор од стандардната процедура и со закон утврдени рокови, направена со цел да се обезбеди каква било корист или интерес за себе или за друго лице;
- преземање на дејствија кои се пропишани со закон, или произлегуваат од закон, а со цел да се обезбеди каква било корист или интерес за себе или за друго лице;
- преземање на дејствија кои не се пропишани со закон, или не произлегуваат од закон, а со цел да се обезбеди каква било корист или интерес за себе или за друго лице;
- непреземање на дејствија кои полицискиот службеник е должен да ги преземе согласно пропишаните стандардни процедури, со цел да се обезбеди каква било корист или интерес за себе или за друго лице;

Под поимот финансиска корист или интерес се подразбира секоја добивка без разлика на нејзината големина или вредност. За корист или интерес се смета и секоја нефинансиска добивка, без разлика на нејзиниот вид, форма или содржина.

Под поимот индиректна инволвираност во корупција се подразбираат случаите во кои користа или интересот се ветени, понудени, дадени, побарани, прифатени или очекувани преку посредник – трето лице.

2. Аспекти на полицискиот менаџмент

Директорот на Бирото за јавна безбедност, неговите најблиски соработници, целокупната раководна структура во Секторите за внатрешни работи, во Регионалните центри за гранични работи, во Централните полициски служби, командирите на Полициските станици, и останатиот раководен кадар, преку личен пример, низ секојдневната работа и однесување, недвосмислено мора да ја манифестираат нивната цврста увереност во исправноста на промовираните општествени и етички вредности, дефинирани во Етичкиот полициски кодекс. Исто така, со своето однесување тие мораат јасно да стават до знаење дека ќе сторат се што е во рамките на нивната лична и професионална должност да ги спречат, откријат, истражат и соодветно санкционираат сите појавни облици на корупција во полицијата.

Полицискиот менаџмент, на сите нивоа треба да обезбеди процедурални механизми и со закон или врз основа на закон утврдени рокови и временски ограничувања на активностите на полициските службеници, со цел да се обезбеди коректна правна сигурност, исклучително тесен и контролиран простор за коруптивно однесување, како би можело успешно да се откриваат, истражуваат, докажуваат и соодветно санкционираат сите докажани случаи на корупција.

Полицискиот менаџмент е должен, преку обезбедување на оптимални услови за работа и извршување на полициските задачи, да ги заштити полициските службеници и низ беспрекорен професионален, експертски и етички манир да им обезбедат морална и првана помош во сите случаи каде што тоа е потребно, водејќи сметка за принципот на презумпција на невиност.

Никој не смее да биде исклучок при утврдување на одговорноста за коруптивно однесување, како што никој нема мандат да го попречува, ограничува или на кој било начин разводнува процесот на утврдување одговорноста. При тоа, поаѓајќи од дефинираните етички принципи на полициско однесување, секој, без исклучок е должен да пријави и сведочи за сите факти и околности кои му се познати а се во врска со конкретно сомнение за коруптивно однесување.

3. Програмски активности

Имајќи ги предвид претходните напомени, тежнеејќи да изградиме конзистентен систем на мерки и активности кои ќе го стеснат просторот за коруптивно однесување и ќе обезбеди услови за соодветна контрола, откривање и соодветно санкционирање на

корупцијата, оваа Програма опфаќа систем од мерки и активности кои значат:

Целосна афирмација на принципите на професионализам во полицијата; Во таа насока, приоритетни цели за наредната година ќе ни бидат:

- Креирање на систем на градење кариера во полициската работа која ќе се темели на принципите на стручност, компетентност и резултатите од работењето;
- Целосната имплементација на Етичкиот кодекс на полицијата, за што веќе започнаа конкретни активности;
- Креирање на нов систем на вредности и нов систем на одговорност на полициските службеници;
- Натамошно стеснување на дискреционите права на ниво на исклучок или нужност;
- Натамошно стеснување на арбитрерноста во полициската работа на ниво на исклучок или нужност;
- Перманентно зајакнување на механизмите и капацитетите на Министерството за ефикасна борба против корупцијата и коруптивните однесувања;
- Креирање правичен систем на плати и наградување на трудот на вработените во Министерството и полицијата;
- Продлабочување на меѓуинституционалната соработката во борбата против корупцијата и криминалот со сите институциите задолжени за спроведување на законот;
- Продлабочување на соработката со народниот правобранител и невладиниот сектор;
- Градење механизми за граѓанска контрола и следење на работењето на Министерството и полицијата;
- Реализирање на обуки во сферата на борбата против корупцијата;

3.1. Креирање на систем на градење кариера во полициската работа, базирана на принципите на стручност, компетентност и резултати од работењето

Полицијата е дел од Министерството за внатрешни работи која е задолжена да ги извршува полициските работи. Таа е професионална структура, која согласно Уставот и законите на Република Македонија, како и согласно меѓународните документи за заштита на човековите слободи и права, е овластена да применува полициски овластувања, кои подразбираат такви мерки

и активности со кои се засега во сферата на човековите слободи и права.

Со цел да се обезбеди јасен, предвидлив развој во кариерата на секој полициски службеник, нужно е да се дефинираат цврсти правила и транспарентна постапка за напредување во службата и градење полициска кариера која ќе се базира на принципите на стручност, компетентност и професионална посветеност во извршувањето на полициските работи.

Од овие причини, во тек се активности на подготовка на нов Закон за внатрешни работи, кој во својата содржина ќе има одредби кои експлицитно ќе го уредуваат прашањето на кариерата.

Врз основа на новиот Закон за внатрешни работи, ќе се изготви Правилник за прием, развој и градење кариера во полицијата. Самиот правилник ќе содржи:

- критериуми за селектирање на кандидати за прием во полициската структура;
- програма за основна полициска обука;
- програма за специјална обука на полициските службеници;
- програма за менаџмент обука на различни нивоа;
- програма за учење низ работа;
- програма за оценување на резултатите од работата;
- критериуми за годишно оценување на полициските службеници;
- правила за стекнување повисоко звање во полицијата;
- правила за условите и начинот на селектирање на кадрите кои се јавуваат на интерен оглас;
- правила за наградување и вреднување на трудот;

Овој Правилник за прием, развој и градење кариера во полицијата ќе го изготви Одделението за управување со човечки ресурси, помогнато од Секторот за развој и стратешко планирање во полицијата како и со Полициската Академија и Македонскиот полициски синдикат.

Исто така, неопходно е сите активности на пополнување на работните места да се одвиваат транспарентно, низ утврдена постапка, согласно Упатството за пополнување на работните места со распишување на интерен оглас. Основната цел е да се подигне степенот на конкурентност за секое работно место, а со тоа да се даде можност низ транспарентна постапка да се селектираат и постават најквалитетните и најкомпетентни кандидати.

Поттикнувањето на конкурентноста за секое работно место е основниот предуслов за афирмирање на принципите на стручност, компетентност во работата и резултатите од работата.

3.2. Целосна имплементација на Етичкиот кодекс на полицајата

Етичкиот кодекс на полицајата е донесен во 2004 година и тој во себе ги апсолвира сите препораки содржани во Етичкиот полициски кодекс, донесен од Советот на Европа во 2001 година.

Во изминатите неколку години, создадена е солидна кадровска основа за целосно имплементирање на Етичкиот полициски кодекс.

Имено, заокружен е процес на обука на обучувачи во полицајата, а донесени се и новите Правила за однесување на полициските службеници, кој претставува документ со јасно дефинирана и материјално применлива содржина, што заедно со Етичкиот полициски кодекс оформуваат заокружена правна целина која го детерминира полициското однесување.

Со оглед на тоа што се исполнети сите неопходни претпоставки за реализирање на обуки кои би биле фокусирани на етичката компонента, во текот на целата година, предвидени се редовни обуки, кои ќе се одвиваат во рамките на полициската структура.

На овој начин, всушност ќе стартува изградбата на целосно нова етичка структура на полициските службеници, збогатена со вредностите на граѓанското општество, во кое полицајата е сервис на граѓаните.

3.3 Креирање нов систем на вредности и нов систем на одговорност на полициските службеници

Од искуствата од досегашното работење на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, произлегува дека постојната **постапка за отказ** не соодветствува на вистинскиот степен на одговорност на полициските службеници во извршувањето на полициските работи, ниту пак ја отсликува тежината на сторените дисциплински повреди.

Имено, постојните законски решенија се сведуваат на формално водена постапка за отказ од страна на Комисија за отказ. Мерките кои при тоа може да бидат предложени се – отказ или замена на мерката отказ со задржување на 15% од платата во рок најдолго за шест месеци. Предлогот на Комисијата за отказ се доставува до министерот кој, конечно одлучува за мерката.

Ваква постапка, и вакви мерки се недоволен механизам за креирање на систем за одговорност во работењето на полициските службеници. Неопходно е создавање нов систем на вредности, кој ќе се темели на Етичкиот полициски кодекс и Правилата за однесување на полициските службеници, а потоа и систем на одговорност кој во вистинска смисла на зборот ќе го отсликува степенот на одговорност за секој конкретен случај и ќе го санкционира секое однесување, соодветно на тежината на повредата.

За реализација на оваа обврска, во новиот Закон за внатрешни работи ќе бидат утврдени и одредби кои ќе се однесуваат на одговорноста на сите вработени во Министерството и полицијата.

3.4. Натомошно стеснување на дискреционите права на ниво на исклучок или нужност

На овој план, во текот на изминатата година направен е крупен исчекор, но и натаму останува обврската за стеснување на дискреционите права на ниво на нужност или исклучок.

Дискреционите права на одредени раководни места, нужно е да бидат сведени и да се користат само како исклучок или нужност која се темели на закон, бидејќи токму дискреционите права претставуваат плодна почва за коруптивно однесување. Исто така, значаен сегмент кој го следи прашањето на дискреционите права е и прашањето на роковите во кои граѓанинот или полицискиот службеник треба да знае за одлуката или за решението кое треба да биде донесено.

Од овие причини, а со цел да се избегне секоја можност за злоупотреба на дискреционите права, неопходно е да се пропишат прецизни процедури и стандарди на постапување во случаите при:

- легитимирање на лица;
- запирање на возила;
- приведување на лица;
- задржување на лица во Полициска станица;
- постапување и третирање на лица во Полициска станица;
- привремено одземање на предмети и постапка со истите;
- постапување по пријава од граѓани за интересни безбедносни случувања;
- вршење генерален и експертски надзор и контрола во работата на службите;
- мандатно казнување;
- привремено одземање на моторно возило
- гранични проверки и граничен надзор;

- работа и постапка со илегани имигранти;
- заседа;
- рација;
- блокада;

Овие процедури, роковите кои врз основа на закон ги следат, како и правилата за напредување во полициската хиерархија, се основната брана од коруптивни однесувања. Токму од тие причини, треба да се ослободиме од постојниов систем на поставување или сменување од едно на друго работно место и што е можно побргу треба да се воспостави нов, праведен систем кој ќе се базира на резултатите од работата, компетенциите, стручноста, успешно совладаните обуки и сето тоа да се спроведува низ транспарентна постапка, по пат на распишување интересен оглас. Секое отстапување од пропишаните стандардни процедури, од формален или материјален аспект, отвара простор за сомневање дека постојат коруптивни намери, кои нужно мора да добијат морална осуда, но и соодветно да се санкционираат согласно правилата и прописите на Министерството и полицијата, а во случаите каде ќе се докаже и постоење на кривична одговорност, случаите да се процесуираат до надлежните правосудни органи. Во оваа насока неопходно е да се пропишат и соодветни правила и процедури за постапување во управната постапка за управните служби.

На овој начин ќе се создадат претпоставки и можност едноставно, ефикасно и ефективно да се лоцира и одговорноста за секоја постапка на секој вработен во Министерството или полицијата.

Оваа задача треба да ја изврши најнапред – суштински Бирото за јавна безбедност во соработка со Секторот за правни и кадровски работи кој треба да го направи номотехничкиот облик на процедурите. Со оглед на тоа дека дел од овие задачи произлегуваат и од Законот за полиција, имплементацијата на овие задачи ќе се одвива перманентно, во континуитет, со тежнение секогаш да се корегираат воочените слабости.

3.5. Натамошно стеснување на арбитражноста во полициската работа на ниво на исклучок или на нужност

Во долгогодишното функционирање на полицијата, таа многу често била во позиција да арбитражира во различни случаи, што меѓу граѓаните се толкува како можност, полицаецот во постапувањето да „фати страна,,. Ваквата практика, за жал и сега е присутна во различни ситуации.

Причините за „фаќањето страна,, се различни и многу бројни. Тие можат да се идентификуваат како причини од социјален карактер; пристрасност заради разни предрасуди (национални, полови, социјални, културни и тн.); нестручност и некомпетентност, несоодветна обука и тренинг и тн.

Комплексноста на овие прашања наметнуваат потреба од плански и континуиран приод во нивното справување.

За да се избегнат сите случаи на арбитрерност, покрај неопходноста да се донесат процедури за:

- легитимирање на лица;
- примена на полициските овластувања;
- повикување на лица и постапка со истите;
- водење на евиденциите во полициските станици;
- постапување по пријава од граѓани;
- постапување на местото на настанот;

неопходно е да се изготви Годишна програма за стручно усовршување на полициските службеници и истата во целост да се реализира; неопходно е да се реализираат проекти на обука од сферата на заштитата на човековите слободи и права; да се вршат обуки и да се работи на создавање безбедносна култура и свест, соодветни на Полицискиот етички кодекс; докрај доследно да се применуваат критериумите за годишно оценување на полициските службеници и соодветно да се санкционираат случаите на „фаќање страна,, во полициското постапување.

Неопходно е и јасно прецизирање на роковите за издавање на списи и документи од страна на полициските службеници за потребите на граѓаните (лични документи; записници за сообраќајни незгоди; дозволи, решенија и други документи во управната постапка; разни статусни потврди и сл.), кои ќе бидат познати и на граѓаните.

Исто така, комплексноста на ова прашање, наметнува и брзи интервенции во законската легислатива, со која полициските службеници би можеле, за одреден прекршок да изречат глоба исклучиво во фиксен износ, а при тоа да се изградат механизми со кои ќе се контролира текот на парите кои се наплатуваат заради сторените прекршоци.

Овој комплекс прашања, не би бил целосен, доколку не предвидува пропишување на целосно нов Правилник за дисциплинска одговорност и дисциплинска постапка за полициските службеници, со широка лепеза на дисциплински мерки кои постојат во европските полиции (опомена, писмена или јавна опомена, парична казна, одземање на правото за примена на полициските овластувања; одземање на звање – деградирање; губење на правото на пензија и тн.). Секако дека разрешувањето

на овој проблем треба соодветно да биде следен со промени во во Колективниот договор на Министерството за внатрешни работи, за што е неопходна соработка и со Македонскиот полициски синдикат.

Во оваа насока е неопходна да се воспостави соработка и со локалната заедница и со невладините организации, особено во спроведуваат перманентни обуки во сферата на човековите слободи и права, промената на легислативата и обуки поврзани со етичкиот полициски кодекс.

Оваа задача треба да ја реализира Бирото за јавна безбедност, во соработка со Секторот за правни и кадровски работи, кој треба номотехнички да ги обликува процедурите. Исто така, свое место во извршувањето на овие задачи ќе има и Одделението за управување со човечки ресурси. Обврската за дефинирање на процедурите треба да биде завршена до Септември 2007 година, додека обуките ќе се реализираат перманентно, врз основа на годишна програма која ќе се дефинира во текот на секој Декември за наредната година.

3.6. Перманентно зајакнување на механизмите и капацитетите на Министерството за ефикасна борба против корупцијата и коруптивните однесувања

Стратегијата за реформи во полицијата на прашањето на контролата на работата на полициското работење посветува посебно внимание. Токму затоа, службата за внатрешната контрола и професионалните стандарди е лоцирана во Министерството за внатрешни работи, а не во полицијата.

Во Министерството за внатрешни работи функционира Сектор за внатрешна контрола и професионални стандарди, кој има и свои деташирани инспектори во сите Сектори за внатрешни работи. Основната задача на овој Сектор е да спроведува постапки за утврдување на законитоста во работењето на полициските службеници; да спроведува постапки за оценка на оправданоста на примената на полициските овластувања, особено на оние со кои се ограничува слободата на движење на граѓаните и примената на присилните мерки; да врши финансиска ревизија за наменското трошење на буџетските средства; да изготвува годишна антикорупциска програма и да го следи нејзиното реализирање.

Токму заради опсегот на надлежностите на овој Сектор, заради одговорноста кон полициската фела, но пред се заради одговорноста кон јавноста за законитоста во извршувањето на полициските работи и начинот на практикување на полициските овластувања, Министерството за внатрешни работи мора да работи

на перманентно јакнење на своите капацитети за внатрешна контрола и професионални стандарди.

Со цел да се обезбеди компетентен, стручен и обучен кадар за ефикасно и ефективно спротивставување на корупцијата и коруптивните појави во полицијата, се пристапи кон изготвување на критериуми за селектирање на кадри за работа во Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди. Критериумите опфаќаат правила за задолжителна проверка на секој кандидат, на стручните знаења; на познавањето на корпусот на човекови слободи и права; владеењето со комуникативните вештини и познавање на работа со компјутер. Исто така, влезот во овој Сектор евозможен за оние кандидати кои покрај стручните квалитети, ќе имаат професионален и човечки кредибилитет да ги извршуваат доверените задачи.

Задачата ќе биде реализирана од раководителот на Секторот, во соработка со Секторот за правни и кадровски работи. Оваа задача ќе биде завршена до Декември 2006 година, по што ќе уследи интересен оглас за пополнување на работните места во Секторот. Целата процедура ќе биде реализирана до крајот на 2006 година, со целосна посветеност на раководителот на Секторот, службите за реализирање на процедурата за распишување на интересен оглас, како и Комисијата задолжена за негова реализација.

Следна задача е изготвување на годишна Програма за перманентна обука на припадниците на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди. Оваа Програма ќе биде готова до крајот на Декември 2006 година, а ќе почне да се реализира со почетокот на 2007 година. За нејзино изготвување е задолжен раководителот на Секторот и Одделението за управување со човечки ресурси.

Во оваа насока, во соработка со Одделот за организиран криминал ќе се утврдат процедури за меѓусебна соработка во случаите кога преку прикриени операции и со примена на специјални истражни техники и методи ќе треба да се подржи постапката за утврдување на коруптивни, незаконити и други криминални дејанија од страна на полициските службеници.

Секторот за внатрешна контрола, професионални стандарди и внатрешна ревизија, како и Министерството за внатрешни работи во целина, ќе ги поддржи и ќе обезбеди заштита на лицата кои ќе откријат или ќе соработуваат во реализацијата на случаи на корупција.

Инаку, сите правила за работа на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, критериумите за селекција, ќе бидат јавни и достапни до сите заинтересирани страни.

3.7. Креирање на правичен систем на плати и наградување на трудот на вработените во Министерството и полицијата

Веќе со децении на назад, Министерството за внатрешни работи нема изграден конзистентен систем на плати и систем на наградување на трудот на вработените во Министерството и полицијата.

Платата и наградата за вложениот труд, нивната сигурност и редовност се една од основните брани за корупцијата и коруптивното однесување воопшто.

Неопходно е да се изгради соодветен систем за наградување на трудот на вработените во Министерството и полицијата, кој ќе биде одраз на реално вложениот труд и резултатите од него. Од тие причини, Министерството, полицијата и Македонскиот полициски синдикат земаат активно учество во работата на меѓуресорската комисија која работи на изготвување листа на плати за државната администрација и во таа насока ќе дадат свој целосен допринос во градењето на единствениот систем на плати, со почитување на сите специфики кои ја следат и обременуваат полициската работа и ја прават поразлична од работата на останатата администрација.

Тоа не значи дека ќе престанат активностите на Министерството за внатрешни работи, во соработка со Македонскиот полициски синдикат да се изработи Листа на плати на вработените во Министерството и полицијата, која ќе биде правична, и ќе се базира на вистинските параметри за сложеност, одговорност и квалитет на сработеното.

Оваа задача треба да биде приоритетна, особено што тежнееме кон тоа во актот за систематизација да стои и графа со коефициент за секое работно место.

Обврската за подобрување на социјалниот статус на вработените во полицијата, како и обврската за воспоставување на правичен и одржлив систем на плати за полициските службеници, мора да биде еден од приоритетите на министерот за внатрешни работи и на директорот на Бирото за јавна безбедност.

3.8. Продлабочување на меѓуинституционалната соработката во борбата против корупцијата и криминалот со сите институции задолжени за спроведување на законот

Во борбата против корупцијата и криминалот воопшто, покрај политичката волја, мора да се креира затворен систем на мерки и активности кои ги преземаат надлежните органи и институции, кој ќе функционира според принципот на домино ефект.

Во оваа насока не е доволно само да се потпишат меморандуми за разбирање меѓу обвинителството, царината, финансиската полиција, дирекцијата за спречување перење пари и Министерството за внатрешни работи. Тие меморандуми, натаму треба да се операционализираат и преку протоколи или договори за соработка да бидат ставени во функција на остварување на целите заради кои истите се потпишуваат. Неопходно е да се изгради заедничка база на податоци до која ќе имаат пристап сите субјекти од тој затворен систем; нужно е да се обезбеди размена на информации на дневна основа, да се обезбеди одржлив систем на зеднички и воедначен приод во реализирањето на сопствените обврски.

Министерството за внатрешни работи, во текот на првата половина од наредната година, ќе иницира заедничка средба на сите институции вклучени во борбата против корупцијата и криминалот, на која ќе се договорот практичните чекори кон создавањето на заедничка база на податоци, на единствен информатички систем и на механизми на одржлива, долгорочна соработка и комуникација.

Оваа задача е во надлежност на министерот за внатрешни работи и на неа треба да се гледа како на задача која произлегува од Програмата за работа на Владата на Република Македонија.

3.9. Продлабочување на соработката со народниот правобранител и невладиниот сектор

Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, во остварувањето на своите надлежности и функции, нужно мора, на дневна основа да ја зајакне соработката со основното јавно обвинителство, со народниот правобранител, како и со невладиниот сектор. Законот за полиција предвидува рок од 30 дена за одговор на секоја претставка од граѓаните кои имаат забелешка на полициското работење. Законот за народниот правобранител, ги обврзува надлежните служби во Министерството, а пред се од Секторот за внатрешна контрола, во рок од осум дена да одговори на барањата од народниот правобранител. Тие рокови задолжително мора да се почитуваат. Заради следење на активностите на вработените во Секторот, се воведуваат соодветни евиденции и механизми на контрола на квалитетот на сработеното. Раководителот на Секторот, се

задолжува до крајот на 2006 година да ја договори тековната соработка со обвинителството и со народниот правобранител, и во таа насока да се договори начин истата да се канализира согласно законската легислатива.

Исто така, обврска на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди е да ја канализира соработката со НВО кои во своите програми за работа третираат прашања поврзани со заштитата на човековите слободи и права.

Во рамките на Одделенијата за превенција, задолжително да се воспостави релација со невладините организации кои ги тангираат прашањата од полициското работење и заштитата на човековите слободи и права, а функционираат на подрачјата на Полициските станици и со нив да се воспостават односи на взаемно информирање и заедничко ангажирање во реализацијата на конкретни проекти.

Овие обврски се перманентна задача на раководителите на Одделенијата за превенција и инспекторите за превенција во Полициските станици.

3.10. Градење механизми за граѓанска контрола и следење на работењето на Министерството и полицијата

Остварувањето на функциите на полицијата во демократско општество не се можни без механизмите на граѓанска контрола и следење на работењето на полицијата. Во таа насока, Законот за полиција предвидува отчетност за полициското работење пред Собранието на Република Македонија, како и пред Советите на општините. Исто така, Законот дава можност, во рамките на подрачјето на полициските станици да се конституираат Граѓански советодавни групи, сочинети од претставници на локалната самоуправа, институциите, локалните авторитети, невладините организации и полицијата. Тие се со задача да ги идентификуваат безбедносните проблеми на подрачјето и да даваат препораки на командирите на Полициските станици, но и на другите институции за превенирање и справување со безбедносните проблеми уште во нивната рана, почетна фаза.

Токму овие Граѓански советодавни групи треба да се развиваат во ефикасни механизми за градење на меѓусебната доверба меѓу полицијата и заедницата, како механизми за следење на работата на полицијата.

Овие Граѓански совети, веќе функционираат во голем број подрачја, но нужно е да им се збогати содржината, нужно е да се поттикне и охрабри нивната работа, заради што е потребно Бирото за јавна безбедност да дефинира процедури и концети за

превенција, да дефинира процедури за работа на граѓанските советодавни групи и да утврди методологија за работа и постапување по добиените препораки од нив.

Полицијата е обврзана да ја информира јавноста за сите откриени случаи на корупција во полицијата и на тој начин да ги охрабрува граѓаните да соработуваат во борбата против ова зло.

Една од мерките за зајакнување на граѓанската контрола во работењето на полициските службеници е и инсталирањето слободна, бесплатна телефонска линија на која граѓаните ќе можат да пријават случаи на коруптивно однесување на полициски службеници. Паралелно со оваа мерка, која веќе подолго време е ставена во функција, нужно е да се зајакнат механизмите за проверка на добиените наводи, преку воведување на соодветни евиденции и вршење на периодични анализи на ефектите од пријавите и спроведените постапки.

Единствена е констатацијата дека без сериозна поддршка и помош од граѓаните, која било активност во сузбивањето на корупцијата ќе биде без резултат, затоа мора да се изградат механизми преку кои граѓаните активно ќе партиципираат во проектираните активности.

Оваа задача ќе ја реализира Бирото за јавна безбедност најдоцна до Март 2007 година.

Реализирање на обуки во сферата на борбата против корупцијата

За да може да се води ефикасна и ефективна борба против корупцијата, неопходно е да се реализира сием од обуки во сферата на борбата против корупцијата.

Во таа насока, планирани се повеќе обуки, како за вработените во Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, така и во Одделот за организиран криминал – Сектор за борба против корупцијата и перење пари.

На овој начин ќе се обезбеди еден активен однос на обука за стекнување вештини за идентификување на корупција и корупциско однесување, како и за начините и механизмите за справување со оваа појава.

Годишниот план на обуки предвидува одржување на вакви обуки во текот на целата 2008 година.

Оваа антикорупциска програма ќе биде објавена на ВЕБ страната на Министерството за внатрешни работи.

4. Обврски за имплементација на програмата

Антикорупциската програма на Министерството за внатрешни работи според својата суштина, произведува конкретни обврски за сите организациони единици на Министерството и полицијата.

Донесувањето на оваа програма, произведува обврски пред се за министерот за внатрешни работи, за директорите на Бирото за јавна безбедност и Управата за безбедност и контраразузнавање, за организационите структури во Бирото за јавна безбедност, за Секторот за правни и кадровски работи, за Одделението за управување со човечки ресурси, Секторот за односи со јавноста и информации од јавен карактер, Централните полициски служби, Секторите за внатрешни работи, Регионалните центри за гранични работи, Одделот за организиран криминал, Полициската Академија, Македонскиот полициски синдикат, како и за Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди.

Сите наведени носители на конкретни активности, секој во својот делокруг на работа, треба да изготви своја агенда со активности и дефинирана временска рамка за нивно реализирање.

Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди е надлежен да ги следи и насочува активностите на сите организациони единици, а низ партнерски однос и соработка со Македонскиот полициски синдикат ќе ги поттикнува и активностите кои се однесуваат на синдикатот.

Со имплементацијата на оваа програма, само ќе се зајакне досегашната пракса на соработка со граѓаните. Во таа насока и натаму останува да функционира бесплатниот број 199, како број на кој секој граѓанин може да пријави акти на корупција или коруптивно однесување и низ веќе пропишаните процедури да се преземат мерки на проверка на добиените наводи.

Секторот за односи со јавноста и информации од јавен карактер, во текот на годината, а со поддршка од твининг тимовите ќе спроведе интерна и екстерна информативна кампања, со цел оваа програма и активностите кои ќе произлезат од неа да се презентираат на јавноста, да се доближи до секој поединец. Исто така, оваа информативна кампања ќе има цел да ги мотивира и поттикне граѓаните на поголема и посодржајна соработка со надлежните служби задолжени за борба против корупцијата, а пред се со Секторот за внатрешна контрола, професионални стандарди и внатрешна ревизија.

Соработката со сите медиуми на планот на борбата против корупцијата ќе се подигне на повисоко ниво, особено преку учество во интервјуа, дебати, емисии и слични форми на непосредно учество во подигањето на јавната свест за опасноста

од корупција и организиран криминал и за мерките кои се преземаат за ефикасна борба и сузбивање на овие појави.

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА АНТИКОРУПЦИСКАТА ПРОГРАМА ЗА 2008 ГОДИНА

Активност	Рок на реал.	Задолжен а ОЕ	Индикатор на успех	Забелешка
1. Креирање систем на градење кариера во полициската работа, која се темели на принципите на стручност, компетентност и резултатите од работењето;	Прва половина од 2008 год.	СПКР, Одделение за управување со човечки ресурси, Работна група за изготвување на нов Закон за внатрешни работи	Донесен нов Закон за внатрешни работи;	Активностите се во тек;
2. Целосна имплементација на Етичкиот кодекс на полицијата	Тековно во 2008 година	Биро за јавна безбедност, сите СВР и РЦГР	Намалување на бројот на дисциплински постапки против полициски службеници	Активностите се во тек; - планиран и средства 60.000,00
3. Креирање нов		СПКР,		

систем на вредности и нов систем на одговорност во МВР полицијата;	Прва половина од 2008 год.	Одделение за управување со човечки ресурси, Работна група за изготвување на нов Закон за внатрешни работи	Донесен нов Закон за внатрешни работиМ;	Активностите се во тек
4. Натомошно стеснување на дискреционите права;	Тековно во 2008 година	СПКР, Биро за јавна безбедност	Донесени процедури за постапување	
5. Натомошно стеснување на арбитрерноста во полициската работа;	Тековно во 2008 година	СПКР, Биро за јавна безбедност	Донесени процедури за постапување	
6. Перманентно зајакнување на механизмите и капацитетите на МВР за ефикасна борба против корупцијата и коруптивните однесувања;	Тековно во 2008 година	СВКПС	Заокружување на веќе започнатиот проект; Почеток на реализацијата на нов проект;	Активностите се во тек
7. Креирање правичен систем на плати;	Прва половина на 2008 година	Посебна работна група и МПС;	Донесена листа за плати	
8. Продлабочување на меѓуинституционалната соработка во	Тековно во 2008 година	СВКПС и ООК	Операционализиран меморандум за соработка (тој што веќе	Активностите се во тек – планирани

борбата против корупцијата и криминалот, со институциите, задолжени за спроведување на законот;			е потпишан)	средства 100.000, 00
9. Продлабочување на соработката со Народниот правобранител и НВО;	Тековно во 2008 година	СВКПС	Заедничка изјава за соработка	Активностите се во тек; - планирани средства 30.000,00
10. Градење механизми за граѓанска контрола и следење на работата на МВР и полицијата;	До крајот на 2008 година	Министерството за внатрешни работи и СВКПС	Етаблиран механизам	Активностите се во тек
11. реализирање на обуки во сферата на борбата против корупцијата	Според посебна програма	СВКПС	Рерализирани обуки	Планирани средства 200.000,00 денари

МИНИСТЕР ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ,
М-р Гордана Јанкулоска